

aldeles ikke har været bestemt til. Netop den Omstændighed, at der ikke fordres særlige Betingelser, vil i høj Grad medføre, at der ikke sker den vedvarende Spaltning i Sogneforholdene, som Valgmenigheder altid mere eller mindre medføre. Jeg er overbevist om, at naar den ærede Minister, efter hvad man kan skjønne, ikke har saa meget mod denne Bestemmelse — han har i ethvert Tilfælde i Dag ikke paavist de Misbrug, der kunde følge af, at man tillod Valgmenighederne at benytte den almindelige Kirke, — og naar den ærede Minister vil slutte sig til den bestemte Stemning, der er i dette Thing, for at bortkaste denne Betingelse, da tror jeg, at det skulde kunne lykkes at sætte det igjennem i det andet Thing. — Hvad Ændringsforslaget under Nr. 2 angaar, da har jeg allerede ved første Behandling udtalt, at jeg ikke ser, at der er nogen saa stor Nødvendighed for at søge at gennemføre det; jeg mener, det vilde være meget ønskeligt, om de ærede Forslagsstillere vilde nøies med det andet Forslag, som de maatte kunne sætte igjennem, og ikke tage for Meget paa een Gang. Der vil, som det er blevet opløst, altid være tilstrækkeligt Valg for Valgmenighederne baade blandt tidligere Præster og blandt personelle Kapellaner, og den Byrde og Indskrænkning, der derved lægges paa dem, er ikke saa uoverkommelig. — I Øvrigt kan jeg med Hensyn til Formen for Ændringsforslagene henholde mig til, hvad der er udtalt af den ærede sidste Taler, ja, jeg vil endog tillade mig at gaa lidt videre og sige, at det forekommer mig, at Formen for Ændringsforslaget under Nr. 1 er høist uehelig, og at jeg finder, at der er al Anledning for de ærede Forslagsstillere til mellem 2den og 3die Behandling at overveie, om de ikke kunne give det en mere klar, tydelig og virkelig gennemførlig Form.

Høgsbro: Hvad de to ærede sidste Talere have bemærket, fremkom allerede ved 1ste Behandling, og jeg udtalte ogsaa den Gang, at af de 2 Bestemmelser troede jeg, at de Valgmenigheder, der kunne danne sig, vilde sætte mest Pris paa at faae den sidste gennemført, men derimod ikke den første. Den samme Anskuelse har jeg endnu, og jeg tror ogsaa, den deles af den store Flershed her i Thinget, i det Mindste naar jeg ser hen til de Afstemninger, der have fundet Sted de Gange, vi tidligere have haft Sagen til Behandling, men jeg ser meget vel, at man kan male alle mulige Misligheder ved i Valgmenigheder at ansætte Kandidater, som ikke tidligere have haft Ansættelse i Kirkenes Tjeneste. Jeg forstaaer rigtignok ikke, hvoreledes det at have været eet eller to Aar Kapellan skulde kunne rydde disse Betæneligheder af Veien; men lad være, at de kunne det, saa siger jeg alligevel: Der er igjennem den hele Kirkeordning, baade igjennem Uddannelsen, Udnævnelsen, Ordinationen, Tilsynet og Afstedigelsen saadanne

Børn mod enhver Mislighed, at man i Virkeligheden ikke behøver at frygte. Jeg skal yde min Tak til det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (Casse) for det Svar, han gav: Lausehed er ogsaa et Svar, og det var i dette Tilfælde det bedste, jeg kunde ønske mig. Den ærede Minister bebrejdede os, hvad der ogsaa kom igjen hos den ærede sidste Taler, at vi, der stode som Benner af Forslaget, havde forandret vor Stilling til denne Sag, ligesom ogsaa Modstanderne havde forandret deres, men jeg tror, at den ærede Minister huffer aldeles feil i denne Henseende. Den Stilling, vi den Gang indtog, er den selsomme som den, vi den Dag i Dag indtage, i det Mindste kan jeg sige det for mit Vedkommende. Vi gjorde udtrykkelig gjældende, at Loven, saaledes som den var affattet, kun kunde komme til Anvendelse paa ganske enkelte Steder i Landet, og det har ogsaa vist sig, at den kun er bleven anvendt een Gang høist Aar, og det er dog meget lidt, men vi indrømmede ingenlunde, at det var den ønskeligste Form, Loven kunde have, det var saa langt fra at være Tilfældet, at der endog fra vor Side blev stillet Forslag, som gik ud paa, baade at Vedkommende skulde kunne benytte Kirken, og at de skulde kunne faae theologiske Kandidater ordinerede, og Afstemningen her i Thinget viste, at disse Forslag deltes af Flertallet, uagtet de fandt betydelig Modstand hos den daværende Minister. Da vi saa fik en Minister, der vilde gaa ind paa en Valgmenighedslov, erklærede vi, at vi af Hensyn til hans Bistand og alle daværende Forhold kunde gaa ind paa Loven, som vi da fik den, men vi opgave ingenlunde vore Ønsker om, at Loven havde faaet et større Omfang. Dette ville Betænelighederne og de Udtalelser, der fandt Sted paa den Tid, tilstrækkelig vise. Hvad vi have forudsagt, er fuldkommen sket. Loven er kun kommen ganske enkelte Egne af Landet til Gode; men dette kan paa ingen Maade spærre den Mening, vi da havde, at det var ønskeligt, om den havde faaet et større Omfang. Denne Overbevisning er thertimod bleven endnu mere bestyrket, og jeg kan endnu tilføie, at Stemningen nu for Tiden i denne Henseende uopaatvilelig er en helt anden omkring i Landet, end den var for 5 Aar siden. Dette kan man for en stor Del takke de Adresseer for, som den Gang bleve satte i Gång; thi hele den Misbrug, tør jeg nok sige, som da stete af Adressefriheden, har fremkaldt et Modslag, som er saa stort, at man, hvis man vilde forsøge noget Egnende, skulde se, at det ikke lod sig gjøre, og hvis det lod sig gjøre paa enkelte Steder, vilde de, der kom til at beklage sig derover, ganske vist ikke være vore Forslags Benner, men deres Modstandere. Er der Noget, der har bidraget til at aabne en Kluft mellem Menighederne og Geistligheden, saa er det ikke mindst det, som da skete. Jeg kan i den Henseende tale noget af Erfaring. I min Valgkreds ligger den eneste Valgmenighed, som der